

Talouden tasapainotustyön käynnistäminen

Kaupunginhallitus 11.04.2022 § 117

Mänttä-Vilppulan edellinen talouden tasapainottamisohjelma on hyväksytty kaupungin valtuustossa 18.6.2018 § 46 vuosille 2018-2021 ja ohjelman säästövaikutuksiksi arvioitiin noin 3 miljoonaa euroa.

Tasapainottamisohjelma ei ole toteutunut ja talouden tasapainottamistoimina kaupunki käynnisti yhteistoimintaneuvottelut kaupunginhallituksen päätöksellä 9.12.2019 § 314. Neuvotteluiden tavoitteena oli 2 000 000 euron rakenteellinen kustannusten vähentämistarve. Toimenpiteistä suurin osa kohdistui vuoteen 2021.

Tilinpäätöksen 2021 valmistuttua kaupungin taseessa on kertynyttä alijäämää -1 071 000 euroa johtuen edellisten vuosien tilikausien oikaisusta. Kertynyt alijäämä tulee lakisääteisesti kattaa neljän vuoden kuluessa. Myös Mänttä-Vilppulan kaupungin talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2022-2024 on alijäämäinen yhteensä 4,45 miljoonaa euroa eli tasapainottamisen tarve taloussuunnitelmakauden aikana on yhteensä 5,53 miljoonaa euroa. Talousarvio rakenteellinen alijäämä nykyisellä tulo/meno jaolla on noin 2 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi kertynyt alijäämä taseesta tulee saada katettua lakisääteisessä ajassa.

Kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 29.6.2020 § 163 käynnistää talouden tasapainottamisohjelman päivittämisen ja jatkamisen vuosille 2022 - 2024 siten, että se sisältää koko konsernia koskevan suunnitelman alijäämän kattamisesta. Kaupunginhallitus käsitteli asiaa uudelleen kokouksessaan 7.12.2020 §:ssä 301 ja päätti käynnistää talouden tasapainotustyön kaupungin viranhaltijoiden omana työnä. Työ aloitettiin vs. kaupunginjohtaja Pirkko Lindströmin johdolla keväällä 2021, mutta jäi tauolle useiden yhtäaikaisten viranhaltijavaihdosten vuoksi kesken. Työtä on jatkettu valmistelevasti johtoryhmän kesken syksyllä 2021.

Kaupunginhallitus ei ole vuoden 2020 päätöksensä jälkeen tarkastanut talouden tasapainotuksen raamia, joten kaupunginhallituksen on hyvä käydä asiasta lähetekeskustelu. Lähtökohtana lähetekeskustelulle asetetaan seuraavat talouden tasapainotusohjelman tavoitteet:

-Talouden tasapainotusohjelma kattaa vuodet 2022-2026, ja tehdään etupainotteisesti jo vuotta 2022 koskevaksi.

-Talouden tasapainotusohjelman tavoitteena on 2,5 miljoonan euron rakenteellisten säästöjen löytäminen vuodessa.

-Konsernin velkaantuminen pyritään katkaisemaan

-Henkilöstö- ja organisaatorakenne tarkastetaan vastaamaan sote-uudistuksen jälkeen muodostuvan kaupungin roolia ja tehtäviä ja henkilöstöresurssi suhteutetaan uudistukseen

-toimintaprosessit nykyaikaistetaan ja digitalisaatiota hyödynnetään niin sisäisissä kuin ulkoisissa palveluissa aina mahdollisuuksien mukaan

-Konsernirakennetta uudistetaan tarkoituksenmukaiseksi.

Lautakuntakohtainen tavoiteraami esitellään kokouksessa.

Valmistelu ja lisätiedot:
talouspäällikkö Hanna-Maija Oksanen,
hanna-maija.oksanen@taidekaupunki.fi, p. 044 728 8651

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Anne Heusala
Päätösesitys	<p>Kaupunginhallitus päättää, että talouden tasapainotusohjelma:</p> <ul style="list-style-type: none">-Kattaa vuodet 2022-2026, ja tehdään etupainotteisesti jo vuotta 2022 koskevaksi.-Talouden tasapainotusohjelman tavoitteena on 2,5 miljoonan euron rakenteellisten säästöjen löytyminen vuodessa ja kokonaisuutena 5,53 säästöt taloussuunnitelmakauden aikana.-Konsernin velkaantumisen pyritään katkaisemaan-Henkilöstö- ja organisaatorakenne tarkastetaan vastaamaan sote-uudistuksen jälkeen muodostuvan kaupungin roolia ja tehtäviä ja henkilöstöresurssi suhteutetaan uudistukseen-toimintaprosessit nykyaikaistetaan ja digitalisaatiota hyödynnetään niin sisäisissä kuin ulkoisissa palveluissa aina mahdollisuuksien mukaan-Konsernirakennetta uudistetaan tarkoituksenmukaiseksi. <p>Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että talouden tasapainotustyön ohjausryhmänä toimii kaupunginhallitus ja tasapainotustyötä voidaan käsitellä aina kokousten yhteydessä.</p>
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 27.06.2022 § 196

Liitteenä on tämän hetkisen tilanteen mukainen talouden tasapainottamissuunnitelman raami. Jotta tasapainotus saadaan raamin mukaisilla luvuilla toteutettua, tulee vuoden 2022 talousarvio avata ja pyrkiä vuoden 2022 tuloksessa siihen, että alijäämää ei kerry. Tasapainotus kohdistuu pääsääntöisesti vuosiin 2023-2025 tilintarkastajan ohjeistuksen mukaisesti. Viimeaikaiset muutokset maailmantaloudessa, kiihtynyt inflaatio, nousevat korot ja kunta-alan palkkaratkaisu lisäävät omilta osiltaan tasapanotuksen tarvetta. Nämä vaikutukset eivät vielä ole kokonaisuudessaan selvillä.

Tasapainottamisohjelman mukaisten säästöjen aikaansaamiseksi kaupunki joutuu arvioimaan toimintatuottojen perusteita, toimintakulujen supistamista, palveluiden tasoa ja laajuutta sekä hakemaan säästökohteita tai toimintatuottojen kasvattamiskohteita jokaiselta kunnan toimialalta sekä selvittämään tuotannollisista syistä toiminnan uudelleen järjestämistä. Säästöjen saamiseksi kunnan on tarve tehostaa ja uudistaa organisaatiotaan sekä hakea ratkaisuja toiminnan taloudelliseen tehostamiseen. Toimilla voi olla vaikutuksia myös henkilöstöjärjestelyihin, työn organisointiin sekä työtehtävien sisältöön ja työnjakoon.

Mikäli toimintaa ja henkilöstön tehtäviä uudelleen määrittäviä henkilöjärjestelyitä joudutaan tekemään, voi kunnassa tapahtua ainakin 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa ja 2) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa irtisanomista, lomauttamista, osa-aikaistamista tai muutoksia työsuhteen ehtoissa. Lain työntäjän ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa 4 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohtien mukaan tällaiset asiat on käsiteltävä työntäjän ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa.

Vaikutukset tarkentuvat neuvotteluiden aikana.

Vaikutukset tarkentuvat neuvotteluiden aikana. Talouden tasapainottamissuunnitelman päätöksenteossa tähdätään päätöksentekoon elokuun 2022 loppuun mennessä. Ennen kuin työntäjä ratkaisee 4 tai 4 a §:ssä tarkoitetun asian, hänen on neuvoteltava yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi valmisteilla olevan toimenpiteen perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehtoista ainakin niiden työntekijöiden kanssa, joita asia koskee. Neuvottelut on aloitettava niin ajoissa kuin mahdollista.

Valmistelu ja lisätiedot:
hallintojohtaja Anitta Hietaniemi
[anitta.hietaniemi\(at\)taidekaupunki.fi](mailto:anitta.hietaniemi(at)taidekaupunki.fi), p. 044 097 9202

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Anne Heusala
Päätösesitys	Kaupunginhallitus päättää käynnistää taloudellisista ja tuotannollisista syistä johtuvat yhteistoimintaneuvottelut, jotka kohdistuvat kaupungin koko henkilöstöön. Kaupunginhallitus nimeää tarvittaessa edustajansa neuvotteluihin.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti valita edustajikseen neuvotteluihin Sari Päivärinnan ja Arto Lehtisen.

Kaupunginhallitus 22.08.2022 § 213

Mänttä-Vilppulan kaupungin talouden tasapainottamisohjelmaa on ollut palvelualueilla laadittavana kaupunginhallituksen 11.4.2022/§ 117 asettamien tavoitteiden mukaisesti kevään ja kesän 2022 ajan. Kaupunginhallitus on toiminut ohjelman laatimisessa ohjausryhmänä ja talouden tasapainotustyötä on käsitelty kaupunginhallituksen kokousten yhteydessä sekä erillisissä valtuuston seminaareissa 23.5.2022 ja 20.6.2022 sekä henkilöstön kanssa yt-ryhmässä 30.6.2022. Henkilöstö käsittelee ohjelmaa lisäksi uudelleen vielä 19.8.2022 yt-ryhmässä. Näiden lisäksi talouden tasapainotusta on käsitelty esihenkilökokousten ja erillisten palvelualojen omien henkilöstökokouksien yhteydessä.

Huhtikuun jälkeen talousennuste on päivittynyt ja talouden tasapainotusohjelmaa on tarkasteltu aina uusien tietojen ja ennusteiden valossa. Tasapainotusohjelman raamitus perustuu tammikuun veroennusteeseen. Tasapainotuksen raamia on päivitetty huhtikuun veroennusteen ja elokuun ennakkollisen valtionosuuslaskelman mukaan.

Liitteenä olevaa talouden tasapainottamisohjelmaa on päivitetty kaupunginhallituksen tavoiteasetannasta siten, että ohjelma laaditaan

pääsääntöisesti vuosille 2023-2026 jolloin ohjelmakausi on kuntalain mukaisesti neljä vuotta. Kaupunginhallituksen asettama tavoite 2,5 miljoonan euron vuotuisista säästöistä ei näin ollen toteudu, mutta kokonaisuutena säästöohjelma on noin 0,4M€ suurempi, ollen yhteensä 6 059 700 euroa. Vuosittainen säästö vuosien 2022-2026 aikana on noin 0,6-1,3 miljoonaa euroa.

Säästöt jakautuvat lautakunnittain seuraavasti:

Hallinto: 1 914 500€

Sivistyslautakunta: 1 258 200€

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta: 782 000€

Tekninen lautakunta: 2 105 000€

Säästöt muodostuvat palvelu- ja henkilöstömitoituksien tarkistamisesta tukipalveluiden, kouluverkon, varhaiskasvatuksen, kirjastoverkon ja kiinteistö- ja infrapalveluiden osalta. Omaisuuden realisoimisella ohjelmassa tähdätään 500 000 euron tuloihin.

Ohjelmaa tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon, että koulu-, varhaiskasvatus- ja kirjastoverkkojen osalta tapahtuvat muutokset vaikuttavat sivistystoimen ja kulttuuri- ja hyvinvointitoimen lisäksi muun muassa tekniseen toimeen. Näitä muutoksia ei tasapainotusohjelmassa ole huomioitu.

Henkilöstöön kohdistuvia säästöjä on ohjelmassa noin 0,9M euron edestä. Ohjelmassa suunnitellut henkilöstöön kohdistuvat säästöt eivät aiheuta irtisanomia, mutta eläköitymisten yhteydessä tehtävät täyttöluvat ja määräaikaiset toimet tullaan tarkastelemaan kriittisesti ja tekemään muutoksia tehtävien järjestelyyn.

Hallintoon ja tukipalveluihin kohdistuvat säästöt ovat noin 1,1 miljoonaa euroa. Tämä sisältää organisaatorakenteeseen ja kokouksiin liittyviä muutoksia ja sote-uudistuksen myötä tulevia muutoksia tukipalveluiden resurssoinnissa ja toimintojen tehostamisessa. Tämän lisäksi hallinnon alla on 0,8 miljoonan euron säästöt tytäryhtiön avustuksien mitoitukseen.

Kiinteistöihin kohdistuvat säästöt toimintakuluissa ovat noin 0,46 miljoonaa euroa. Tähän sisältyy muun muassa Länsi-Koskelan koulun purkamisen.

Muita säästöjä ovat esimerkiksi teknisen toimen viheralueiden hoidon ja talviliikunta-alueiden kunnossapidon osalta 84 000 euron sekä yksityistieavustusten osalta 447 000 euroa.

Talouden tasapainottamisohjelman säästötavoitteen täyttäminen on ollut haastavaa ja kun ottaa huomioon kuntatalouden tilanteen ja myös maailmantalouden epävarmuuden viimeaikaisten tapahtumien johdosta, voidaan ohjelmaa joutua tarkistamaan ja tavoitetta kiristämään. Talouden tasapainottamisohjelma on sitova ja sitä toteutetaan vuosittain talousarviota laadittaessa. Mikäli kesken ohjelmakauden tulee vastaan merkittäviä muutoksia, tarkastellaan ohjelmaa uudelleen ja tehdään tarvittavia muutoksia.

Esityslistan liitteenä on Mänttä-Vilppulan kaupungin talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2023-2026 sekä sitä selventävät esittelydiat.

Valmistelu ja lisätiedot:
Talouspäällikkö Hanna-Maija Oksanen,
[hanna-maija.oksanen\(at\)taidekaupunki.fi](mailto:hanna-maija.oksanen(at)taidekaupunki.fi), p. 044 728 8651

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Anne Heusala
Päätösesitys	Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle talouden tasapainotusohjelman hyväksymistä vuosille 2023-2026 oheisen liitteen mukaisesti.
Käsittely kokouksessa	<p>Merkittiin, että yhteistoimintamenettely päättyi 19.8.2022.</p> <p>Keskustelun kuluessa Arto Lampinen esitti, että talouden tasapainotusohjelmaa muutetaan niin, että yksityistieavustuksia (93.000 €) ei poisteta. Sari Päivärinta kannatti esitystä.</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka ovat Arto Lampisen esittämän ja Sari Päivärinnan kannattaman esityksen kannalla, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan kättenostoäänestyksenä. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.</p> <p>Äänestys suoritettiin. Toimitetussa äänestyksessä annettiin 3 JAA-ääntä (Arto Lehtinen, Auli Välimäki ja Marika Ala-Herttua), ja 5 EI-ääntä (Arto Lampinen, Mikko Kivilahti, Mikko Lehtonen, Sari Päivärinta ja Anna-Kaisa Pietiläinen) sekä yksi tyhjä ääni (Mira Anttila).</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että Arto Lampisen tekemä ja Sari Päivärinnan kannattama esitys on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.</p>
Päätös	Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle talouden tasapainotusohjelman hyväksymistä vuosille 2023-2026 oheisen korjatun liitteen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto 29.08.2022 § 50
629/02.02.02/2022

Esittelijä	Kaupunginhallituksen päätösesitys
Päätösesitys	Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä talouden tasapainotusohjelman vuosille 2023-2026 oheisen korjatun liitteen mukaisesti.
Käsittely kokouksessa	<p>Talouspäällikkö Hanna-Maija Oksanen selosti asiaa kokouksessa.</p> <p>Osa asiaa koskevista puheenvuoroista kuultiin asian 49 kohdalla. Lisäksi puheenvuoron käyttivät Mira Anttila, Tommi Aronen, Lasse Anttila, Miikka Kytömäki ja Teemu Happonen.</p> <p>Keskustelun kuluessa Mira Anttila esitti, että luottamushenkilöiden kokouspalkkioita ei alenneta. Auli Välimäki ja Tommi Aronen kannattivat Anttilan esitystä.</p>

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kaupunginhallituksen esityksestä poikkeava kannatettu esitys esitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka ovat Mira Anttilan esittämän ja Välimäen sekä Arosen kannattaman esityksen kannalla, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.

Äänestys suoritettiin. Toimitetussa äänestyksessä annettiin 17 JAA-ääntä, ja 14 EI-ääntä. Tyhjiä ääniä ei annettu. Äänestysluettelo §50/1 on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto päätti äänin 17-14 kaupunginhallituksen esityksen tulleen valtuuston päätökseksi.

Keskustelun kuluessa Tommi Aronen esitti, että päätöstä asiointipisteen siirrosta ei tehdä vaan asian selvitystä jatketaan selvittämällä vuokralaisten varma kanta asiaan ja selvitetään myös nykyisen vuokranantajan oikeuksien turvaaminen. Tauno Mäkelä kannatti Arosen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava valtuustoryhmän esitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka ovat Tommi Arosen esittämän ja Mäkelän kannattaman esityksen kannalla, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.

Äänestys suoritettiin. Toimitetussa äänestyksessä annettiin 20 JAA-ääntä, ja 11 EI-ääntä. Tyhjiä ääniä ei annettu. Äänestysluettelo §50/2 on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto päätti äänin 20-11 kaupunginhallituksen esityksen tulleen valtuuston päätökseksi.

Valtuusto piti neuvottelutauon klo 20:16-20:24.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.